

Főcze Kornélia

NEVEDEN SZÓLÍTOTTALAK

Isten halhatatlanná teszi az Őt megteremtő halandót.

ELSŐ EMLÉKEZET

Halott testvérem névnapján születtem, egy szokatlanul meleg március eleji napon. A véletlen csodából, a születésemmel önmagát megisméltő névből lehetetlen volt kilépni, kizáródtak a választások. Készen kaptam a halott testvér nevét, s a családi gyász újszülött vigaszra, az eltemetett gyermek pedig új életre támadt fel bennem.

Így hitte anyám.

Gyermekkorom, mint mindenki másé, a gyermekség kora volt. Azóta megfakult, akkoron még élénk évszak-színekkel bomlott bennem az átlagos világ, és olykor, az önfeledt játszás örömeiben, képes voltam semmivé varázsolni a reggeltől estig feszülő időt.

Van néhány emlékem korai életem időtlenségéből, ám megoszthatatlannak érzem ezeket. Ilyen az a gyakorta felvillanó kép is, amely egy kegyetlenül hideg téli szürkületet vetít az emlékezetembe, és anyámat mutatja, aki a közös utcai kútból vizet merít. Ebben a képben az anyám olyan fiatal, amilyennek soha nem láthattam, én meg a kép festőjeként létezem csupán. Bármikor felidézhető, eleven kép ez bennem, aminek érzelmi tónusát a dermesztő hideg és a süvítő szél járja át, amiben anyám a kútkávéra emeli a vödört.

Ellenőrizhető, valódinak tűnő emlékeimet nem éltetem. Egy kisgyermekről beszélnek, aki – az élet rendje szerint – egyszerűen csak gyermek.

A falu, ahol korai gyermekéveim teltek, az egyértelmű életek világa volt. Ismerni a jobbra, balra, előre, hátra elterülő tájat, és köszönni mindenkinek, ez volt az otthon: gyermeki lelkem hazája, békéje, melege, biztonsága. Amikor odahagytuk a falut a városért, egyszer s mindenkorra odalett az egyszerűségem. Soha többé nem találtam vissza abba az eleven kinyilatkoztatásba, amit a fák, füvek, patakok, virágok, a lelkem szerinti idilli világ altatott bennem. Oda, ahol minden,

ami van ég és föld hátán, nyilvánvalóan nyilvánvaló, nincs, amit kérdezni, nincs, amit ne érteni rajta.

Hogy nem életem, hanem életeim vannak, egy elhullatott év novemberének első napján, a temetőben éreztem először. Akkor már egy merőben más világból, a városi életből érkeztem vissza az elidegenült faluba, és nem értettem már a bölcseletet, amit fák, füvek, patakok és virágok nyilatkoztattak ki gyermeki lényemnek akkor, amikor élni számomra még egyenlő volt a létezéssel. Gyermekként ugyan, de már kortalanul, szorongva és évnesztetten tértem vissza az egyszerűség földjére, amihez már csak egy halott testvér kötött: egy fejfa, a nevemmel. Ez a kötődés már nem a kegyelet láncja volt. A lassan égő gyertyák fényében arra kértem az égi testvért, hogy segítsen megfejtetni a Tőle kapott nevem titkát, és némítsa el bennem azt a hangot, ami folyton-folyvást azt kérdezi tőlem: Ha meghaltál már egyszer, miért jöttél újra vissza?

MÁSODIK EMLÉKEZET

Mintha a senki földjén tanultam volna meg járni, úgy tanultam meg hóféhér papírra írni magamat, akinek a keresésébe fogtam. Énem helyett azonban hangulatom tócsáiba kavart, olajos érzésekre leltem, s nem volt tiszta forrás, ami visszatükrözte volna az arcom. Látni és tudni akartam, ki vagyok, mert még nem tudtam, hogy már tudom.

Az idő belakta a teret, ahol jártam, s kiszorított jelenemből az emlékezésbe. Így lettem önmagam eleven emléke, aki egy sosem volt élet történéseit temeti végeérhetetlen gyászmenetben, az örök feltámasztás hite nélkül. A temetett élet pedig nem szólt másról, csak az emlékezésről egy olyan időből, ami a feledés homályába vészett. Ezt kérdeztem: Aki emlékezik, hol van? Ott vagyok-e, ahová emlékezem, vagy itt, ahonnan emlékezem? Nem onnan képzelem-e a jövőt, ahová most emlékezem?

(Anyám)

Tüpárnára szúrt szívéből piros cérna folyik, befűzi a varrógépbe, s tündéri ruhánkat varrja. Tündéerként a templomi félhomályban vagyunk a legszebb „háromleányok” mi urunk jászla előtt. Pislogó gyertyaláng morzézza üzenetemet Istennek: Őrizd meg anyánkat a bajtól, vedd le homlokáról a fájdalom glóriáját, testéről a munka hámját.

(Apám)

A piros szemű nyulakhoz nincs szerencsénk – mondta apám egy reggel. Visszacodálkozom az időbe, mert így mondta, ilyen szépen: A piros szemű nyulakhoz nincs szerencsénk – s lapátra szedte a meredt nyúltetemeket.

(De mihez volt szerencsénk?)

Egymáshoz volt szerencsénk, hatalmas szerencse, ahogyan összejöttünk az időben, s bemutatkoztunk egymásnak:

Van szerencsém, Anyám!

Van szerencsém, Apám!

Van szerencsém, Testvéreim!

Van szerencsém, Halott Testvérem, ki nevemet viseled!

(Miért?) hogy társtalan bolyongok az idő egymásba nyíló termeiben? Kinézek az ablakon. A gyermek, ki hívásomat vitte, öregedő arcotoktól megriadt és visszafordult. Öregedő arcomhoz soha vissza nem talál.

Volt szerencsém, Anyám? A tér idővé lett, s többé helyét nem leli.

A pince földje nyelte el gyermekkorom napjait, s akképpen itt meg is kellene állnom. E mágikus térben, alma s krumpli között vájkálva megtelt a kezem hűvös bogarakkal, miket érintésem hívott elő a vászonzsákokból. Itt a babám, falfátok föl – mondtam, s odadobtam. Az élettelen bábu hanyatt esve elsírta magát.

Így szívta el a pince földje a babarongyokat, a főzőcskéző edényeket, a téglapor-paprikát, a kiskanalakat, míg szörnyekké híztak barátaim, a bogarak. Félni kezdtem. Megalkottam felhúzzható játékmeseimet.

(Hol volt, hol nem volt)

Volt nekem egy felhúzzható játékmeseim. A jelkulcsot (a szót), mellyel felhúzhattam és elindíthattam a történetet, csak Én ismertem. Ez a titok tett boldoggá.

A mesében ez történt: Hol volt, hol nem volt, élt egy leány, aki addig várta a kártyakirályt, amíg az el nem jött érte. Elvitte Kártyaországba, feleségül vette, s éltek boldogan, amíg meg nem haltak.

De engem ebből az egészből csak egy dolog érdekelt: a HOL NEM VOLT, mert tudtam, hogy ez a kártyaszerencsés sors ott, a HOL NEM VOLTban történt meg.

(Mese)

Ez a mindenkinél szegényebb lány egy reggel arra ébredt, hogy reggel van az erdőszéli tanyán. Micsoda boldog fölismerés, micsoda reggel!

Reggel madárcsicsergéssel, égre vitorlázó sárga nappal. Fény és fény mindenhol. Boldogan sietett az erdőbe gallyat gyűjtögetni. Csodával kezdődött, hát csodával folytatódott a nap: az erdőben meglátta a Fát. Ott állt a Fa földbe gyökerezve, illatozva, könnyezve és örvendezve, mert valaki ráemelte tekintetét. A lány megértette: nincs hely többé, ahonnan gallyat gyűjthetne. Nincsen többé erdő. Elindult hát vissza, mert tudta, hogy a kunyhóban várja már a Kártyakirály.

(Úgy is lett)

Ott ült a Király mozdulatlan, és szaladt szembe a virágszirmokon. Nézett ki az ablakon, és tekintetébe emelte kedvesét. Hívta némán, hangtalan. Csak mondta, mondta a Szót... A Szó elhangzott, a mese elindult és lejárt: Hol volt, hol nem volt...

Csak mondtam, mondtam a Szót, nem akartam, hogy a mese véget érjen. Most is élek, ha meg nem haltam.

(Kártyakirály)

Végtelenbe vetített szerelem. Lüktető szívem a Mindenség plakátján. Univerzális játszma Istennel: az örök és végeérhetetlen Szerelemért.

A katarzis emberfeletti erőt önt belém, s megteremttem Világom Emberét. Első nap szívet teremtek, s látom, hogy dobog. Másodnap arcot, s látom, hogy ismerős. Harmadnap szemet, s az őszi esőben látom a szemet sírni. Negyednap elkészül a kéz: vágyba markoló ötös szimmetria. Látom, hogy kapaszkodik.

Ötödnapra lehullt az első hó, hatodnapra fagyott s a kozmikus hidegben eldőlt a játszma: Isten magamra hagyott teremtményemmel. De ez már hetednap volt. Ez volt az Ünnepe.

Üvegházi múltat teremtek magamnak, kedvenc virágaimmal, melyeket sosem láttam. Míg eszményi rózsáimat gondozom, a földből, mely más földből vétetett, kinő egy idegen virág, melyet már láttam valahol, de nem akartam, hogy meggyökerezzen emlékeimben. Bódító illatában megérezem a kórt: a Platón-vírus rombolását a szirmokon. Pulzálva terjed át tökéletes rózsáimra.

(Most), amikor kétségbeesetten kínlódom, hogy mindezt elfelejtsem, hallom, mint zúzódik százezer darabra teremtett múltam üvegháza, maga alá temetve valódi múltam történéseit is, hogy immár örökre csak az emlékezésben létezzem, akár a bolyongó kisgyerek, ki arcomhoz nem talál vissza többé soha.

HARMADIK EMLÉKEZET

Kedves szülött! Így szólított meg a csillagok bolondja, aki bolygókat dobált felém, hogy precíz mozdulattal elkapjam a sorsom. Aztán így folytatta: Biztosíthatom Önt, hogy élete legfontosabb olvasmányát, úgy is mondhatnám, szellemi keresztlevelét tartja kezében. Természetes az Ön kíváncsisága, hiszen az életfeladatait vizsgáló – és ennek segítségével az öngyógyítási képesség, valamint a pozitív mágikus képességek megszerzését lehetővé tevő, személyi horoszkópot adok az Ön kezébe. A horoszkóp kiemelten önismereti adatokkal szolgál, becsületes, az Ön életében is ellenőrizhető, egyéni sorsinformációkat tár fel. Ezért arra kérem, hogy elsősorban a Sárkányfarok és a Lilith pozíciójából kiolvasott értelmezéseket jegyezze meg, és azt tartsa szem előtt, valahányszor a horoszkópját olvassa. (...)

A gyakorlat azt mutatja, hogy a látszólag „rossznak” ítélt, sok diszharmonikus fényszöveget tartalmazó horoszkópja kiindulás lehet egy nagyszerű lelki átalakulás és magas színvonalú szellemi megvalósítás felé. (...) Nem tanácsos addig keresni lelki és fizikai békéjét, amíg nem találta meg a sors-meghatározottságok szerinti életútját, mivel éppen ezek az Ön tudattalanjában kódolt programok váltanak ki olyan hatásokat, amelyek Önt igyekeznek rákényszeríteni arra, hogy spirituális programját kiteljesítse. Ez az igencsak kegyetlennek és irgalmatlannak tűnő isteni noszogatás nem szűnik meg akkor sem, ha Ön a nyugdíjas korhatárt elérte, mert a nyugdíjat nem ismeri az egyetemes teremtő hatalom, de nem ismerik a létet működtető-fenntartó egyetemes törvények sem. (...) Kedves szülött! A Halak vízjegy. Ezért aki a Halakban születik, jól együtt tud működni azokkal a személyekkel, akik a Rákban és a Skorpióban születtek. A Halak szülöttének két uralkodó bolygója van: a Jupiter, az értéktudatot, az értékítéletet, a szellemi megkülönböztetési készséget és az egyetemes törvények szerinti erkölcsi szellemet megtestesítő bolygó. A másik bolygója a Neptun, az egyetemes szeretetet, egység tudatot, a központi bölcsességet megtestesítő bolygó. (...) Élete központi problémája az áldozat és a szeretet kérdése, valamint a saját, mélyen rejlő lelkivilágának felszínre hozása, és ezáltal spirituális életfeladatainak nyílt és tudatos felvállalása. (...)

Ön a Skorpió napjegyében született egyének személyi tulajdonságaival és azok léttudatával is rendelkezik a születési konstellációja által

megadatott tulajdonságok mellett. Ezek a Skorpió tulajdonságok a tudattalanja mélyrétegeibe vannak beágyazva. Tudnia kell azt is, hogy ezek a Skorpió tulajdonságok és személyi karakterjegyek többnyire diszharmonikusak. A Sárkányfarok eme pozíciója arra utal, hogy az Ön fogantatását megelőző időszakban édesanyja valamiféle mélyen elfojtott érzelmi érdekeknek, érzéseknek, személyi akaratának felszínre hozásával küszködött. (...) Ezek a rejtett vívódások átöröklődtek személyi ambíciók és ösztönös meghatározottságok formájában az Ön tudattalanjába, azért mert édesanyja nem volt képes ambícióit felszínre hozni és feloldani. Az Ön legfontosabb és egyben legnehezebb életfeladatai közé tartozik ezeknek a negatív Skorpió tulajdonságoknak a feloldása, meghaladása és a Bika napjegy pozitív tulajdonságainak tudatos beépítése személyiségjegyei közé. Ezen tulajdonságok: a természetesség, egyszerűség, laza magabiztosság, harmóniára való törekvés. (...)

NEGYEDIK EMLÉKEZET

A csillagok bolondját nem értettem, csak tovább emlékeztem arra, hogy büntudattal születtem, és ennek jelképe az a pávatoll volt, amit anyám az ágy feletti gicces szentkép rámájára kanyarított. Valahányszor gyermeki csínytevésen kapott, felmutatott a szent család leginkább megistenült tagjára, a kised Jézusra, és azt mondta: megver az Isten, ha ilyent teszel. Az évek porától megfakult pávatoll volt számomra az egyetlen olyan fenyítő eszköz, amitől érthetetlen fuldoklás tört rám és nyugtalanra tette éjszakai álmaimat, melyekben rendszerint fekete kalapos férfiak garázdálkodtak. Egy ilyen álomban tépték le lábamról kedvenc cipőmet a kalaposok, és attól kezdve más fénnel csillogott a Nap a vasárnapi lakkcipőm orrán. Metafizikai félelmeimet akkoriban a kannákban gyűjtött, frissen fejt tej látványa csillapította, és az a gyermeki ártatlansághoz méltatlan kegyetlenkedés, mellyel lehasogatam az udvari meggyfa törzsének kérgét, hogy azzal vesszőzzem halálra a vér-gyümölcsű közöny fáját.

Voltak idők, amikor az utcákból sűrűn jöttek hírek a halálról. Olyankor ott lábatlankodtam a sajnálkozó felnőttek között, hogy aztán légszomjas nyöszörgéssel ne értek semmit abból, ami már az élet dolga volt. Például a temetés időpontját tisztázó beszédeket.

Különösen a nyári esték foglalták keretbe gyermeki lényem örökös várakozásban élő nyugtalanságát. Színek és fények hiányában, felerősödött képzelettel láttam neki megalkotni felnőtt önmagam képét, mely a korízlésnek megfelelő, testes asszonyt mutatott, aki kacéran simogat egy szürke kismacsát. Ez már a jövőmre való emlékezés ideje volt, amikor a nappalokat, akár egy összefüggéstelen tartalmú könyv lapjait, az örökidő érzete fűzte időtlen életérzéssé. Innen párologtak el a vízlenyomatú jelen történései. Életem így is teljes volt, és sírtam a tökéletes formák láttán. Bármibe kezdtem, a készhez nyúltam, s az ismerős mozdulat újabb és újabb emlékezésbe hajított. Emlékezni kezdtem arra, amikor még nem voltam.

ÖTÖDIK EMLÉKEZET

Amikor még nem voltam, magamra emlékeztem. Tudtam, hogy elhoz engem is a holnap, hogy lesz testem, keresztem, és új emlékezetem. Neveden szólítottalak.

A férfi itt idegesen letette a könyvet, mondhatni durván és kíméletlenül nemcsak a szerző, de a könyv lelke iránt is. Nem tudta, hány perce olvas, azt sem, hányadik oldalnál tart, egész egyszerűen csak ennyit mondott: micsoda baromság! Bekapcsolta a tévét, megigazította feje alatt a párnát, s a távirányítón megnyomta az ötös gombot. Bár nem volt hírfüggő, aki készenlétben várja a csatornákon lepörgő híradásokat, most mégis arra vágyott, hogy valami egészen friss, előzmény nélküli információt halljon, ami teljes egészében kizökkenti az imént olvasott néhány oldal valószerűtlen zagyvaságából. Dühös volt magára, amiért az amúgy is csekély béréből pénzt áldozott a könyvre, pusztán a cím miatt, amitől – valljuk be – valami egészen mást várt, mint amit az elolvasott néhány oldaltól kapott. De hogy mire számított egészen pontosan, amikor a város legforgalmasabb könyvesboltjában kiválasztotta, majd kifizette a könyvet, azt maga sem tudta igazán. Csupán érzéseire hagyatkozva gondolta úgy, hogy a könyv neki szól, miként azt a cím közvetlensége sugallta. És egyáltalán: a nevét ígérte, végre valahára nem fennhangon kimondva, hanem egyfajta suttogó, diszkrét és szelíd megszólításként, amitől az ember akár önmagára is ismerhet, azzal együtt, aki nem akar lenni. A férfi ugyanis egyike volt azon sokaknak, akik nem akarnak XY-ok lenni, hanem inkább XZ-k, avagy VK-k, teljesen mindegy, jöhet bármilyen más kombináció, csak

ne ez, ami már adott. Kimondva tisztán: hősöm egyike azoknak, akik nem szeretik a saját nevüket, mi több, nevük miatt érzik magukat olyannak, amilyenek. Hogy ne mondjam azt: szenvednek tőle. Az ő esetében az „olyan vagyok, amilyen” sutaságot, csúnyaságot, félszegséget, s ki tudja, hogy még mi mindent jelentett, amitől egész egyszerűen nem érezte jól magát a bőrében. Azt gondolta, az igencsak nagy sikeredett orra is másként hatna, ha más nevet adtak volna neki hajdanán a szülők, akiknek a kedvenc gyermeke volt. Azt utálta a legjobban, hogy az amúgy is kiállhatatlan nevét ráadásul mindig becézte a család, az ismerősök, és ma sincs ez másképp, deresedő haja ellenére. Legszívesebben nevet cserélt volna, teljesen mindegy, hogy kivel, akár a bolti árussal is, akitől a könyvet vette, és akiről tudta, hogy öngyilkosságot kísérelt meg valami hosszantartó gyomorfájás miatt, amit már nem bírt elviselni. Legalábbis ez a hír járta róla az esetkor, bár ez képtelenség, hiszen manapság igen hathatósan csilláptíjják a fájdalmakat, feltéve, ha nem halálos kór, mondjuk, a rák emészti a beteget. Ám ez a történet a könyvárussal olyan régen történt, hogy azóta már, ha komoly baja lett volna – Uram bocsáss! –, meg kellett volna halni a fickónak. De hála az égnek, vele együtt eggyel többen vagyunk a földön, s így kívánhatta meg a könyvárussal nevének a könyvnek a hőse, aki az én hősöm is, és aki most híradót néz éppen, mert percekkel ezelőtt megutált egy könyvet, amiért drága pénzt adott ki. Az ilyen könyvektől lesz lidérces álma az embernek – gyúrta tovább utálatát a könyv iránt még azután is, ahogy lepörgött a félórás híradás, amit maximális figyelemmel követett végig, ahogyan mindig is szokta. Lehet, hogy ilyen könyvek viszik pusztulásba a világot, minekutána egyre több buggyant elméjű ember kezd el könyvet írni magáról, mert hát ugye, mindenki azt hiszi, hogy az ő élete egy kész regény, s ha mégsem írja meg minden ember élete nagy könyvét, az csak amiatt van, mert kevésnek van hozzá tehetsége. Lám-lám, az én hősöm mindig is ismerte önnön határait, és meg sem próbálkozott soha, még egy üdülői képeslapon sem közölni valamit magáról, ami elmondott volna bármit is éppen aktuális életérzéséről. És ez így is van jól. Mint ahogyan az is a legnagyobb rendben van, hogy negyvenévesen még mindig egyedül él egy lakónegyedi panelházban, a negyedik emeleti kétszobás lakrészek egyikében. Ez a legtisztességesebb szint – szokta mondogatni, hiszen minden szomszédal a lehető legjobb

viszonyban van, soha nincs balhé vagy hangoskodás a mellette élő családokban, és ez bizony sokat számít. Mint ahogyan az is, hogy a jó szomszédok minden bajban számíthatnak egymásra, mert, lám, a múltkor is, vagy fél évvel ezelőtt, amikor az a reggeli fulladásos rosszullete volt, csak ki kellett támolyognia a szemközti ajtóig, s az erőtlen kopogásra máris nyitotta ajtaját a szomszéd, akit időlegesen betegállományba helyeztek egy munkabaleset miatt. Na, de minek felelgetni azt a kínos reggelt, s különben is, hősöm, ha babonás lenne, bár – hangsúlyosan kijelentem – ő nem az, ezt mondaná: csak jó dolgokra emlékezz, s csak azokat emlegeds fel, különben magadhoz vonzod újra meg újra azt a rosszat, amit nem bírsz elengedni a gondolataidból. Úgyhogy most nem kezdek bele elmesélni hősöm riadalmát és halálfélelmét, amit azon a reggelen megtapasztalt, egész egyszerűen maradjunk annyiban, hogy legádázabb ellenségének sem kívánja azt az érzést, amit akkor átélt. Ennyit szokott mondani hősöm is, ha valamelyik rendes szomszéd netán visszatér egy utalással az orvosi ellátás jelenlegi állapotának apropóján arra a reggelre: a legádázabb ellenségemnek sem kívánom. Én, aki hősöm elméjével gondolkodom, azt mondom: ez a kijelentés elég is arra, hogy mindent elmondjon akkori egészségi állapotáról. Ha tovább megyek, azt is tudnom és tudatnom kell, hogy hősöm csakúgy, mint mindenki más, levonta ugyan a maga tanulságait a történetből, meg is fogadott egy-két életbevágóan fontos életrendi dolgot, amire a jövőben oda fog figyelni, ám ezt ő soha meg nem osztaná senkivel, mert mindenkinek elég a maga baja, minek terhelni másokat a magunkéval. Meg aztán ez is: mindenki hordozza a maga keresztjét. Vagy ez: az élet nem habos torta. Hogy ne fokozzuk idáig: ha már megszülettünk, egyszer valamibe bele is kell halni.

Így gondolkodott az a férfi, aki hősömként kimondatlanul is diszkreciót vár tőlem, így hát nehéz nekem róla úgy beszélni, hogy ki ne adjam őt az olvasóimnak, csak annyira, amennyire ő ezt akarja, avagy még képes elfogadni. Mert jellemében és elveiben nem megalkuvó emberről van szó, aki ide loccsan, aztán meg oda, aki mindenféle dologról képes fecsegni órák hosszát, vagy az, akinél könnyen jönnek és mennek a szavak. Az is a tudhatóság határán belül van még, hogy bár nem illik bele a mai menő férfialkatok sorába, ám ezen túl, vagy innen, hosszú orra és kissé aránytalan testalkata ellenére ő az a férfi,

akiről első látásra ugyan lesiklik a nők szeme, de ha valaki közülük veszi a fáradtságot és újra odapillant, felfedezheti azokat a jegyeket, amelyek őt igenis jóképűvé, esetleg vonzóvá teszik. Ez a valaki, aki női személy, és veszi a fáradtságot újra odapillantani, még nem jelent meg ezekben a sorokban ugyan, de már megtörténtek az előkészületek. A sors rendezte ugyanis úgy, hogy ez a kétszer is odapillantani képes nőszemély egy hétfő délelőtt belépjen abba a hivatalba, ahol hősöm dolgozik napi nyolc órában. Bár beosztása nem tekinthető tekintélyesnek, avagy kiemeltnek, munkája igenis fontos a maga helyén, avagy a hivatali gépezetben – ahogyan azt mondani szokták. Így történt, hogy azon a hétfői napon is a helyén volt, mint előtte és utána is minden hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Ha kellett, szombat, vasárnap is. De most még hétfő van, konkrét hétfő, amiről beszélek, és ez az a nap, amikor az események a maguk sorsszerűsége szerint már kezdenek alakulni. De bármennyire is kezd konkrétá válni már ebben az egész történetben minden, erről a hétkezdő napról is elmondható a közkedvelt mondás, hogy hétfőn még a fű sem nő. De ezt inkább most hősömmel mondatom ki, mert én soha ilyen mondatokat ki nem mondok. Most sem. Szóval éppen akkor nyílt a hivatal ajtaja, amikor hősöm ezt a kijelentést tette kollégája felé: hétfőn még a fű sem nő. A fiatalasszony, kezében egy dossziéval lépett be a közintézmény irodájába, illedelmesen köszönt, majd lesiklott a tekintete hősömről a kollégára, aki fogadta is a köszönést, majd megkérdezte: Milyen ügyben? A fiatalasszony, aki megkapóan csinos volt, valami ilyent mondott: Segítene, kérem... A további szavak már aligha lényegesek, hiszen egy ügyről volt szó, akármilyen banális kis ügyintézésről, amit már mindannyian ismerünk életünk valamelyik hétfőjéből. Ám ha arra gondolok, hogy ez a fiatalasszony a maga nagyon is egyedi életérzésével lépett ma a hivatalba ügyét intézni, és ha tovább akarnám gondolni azt, hogy honnan, hogyan és milyen érzelmi tónusokkal lépett be az ajtón ezen a hétfő délelőttön, ha kíváncsi lennék arra, hogy kicsoda ő, kik a szülei, milyen volt a gyerekkora, szokott-e sírni gyakran, vagy csak néha, ismeri-e az örömet és volt-e már elviselhetetlennek tűnő bánata, szenvedése, akkor bizonyára szükségem lenne a további szavaira is, amit a „segítene, kérem” után mondott. De nem vagyok kíváncsi, mert ez az imént belépett asszony lehet bárki azok közül, akik ügyeiket intézni járnak a hivatalokba. Néhány perc el

is telt már érkezése óta, minden bizonnyal az ügy is intéződött vagy intéződni fog, hiszen az asszony már menni készült, amikor odapillant újra hősömrre, aki viszont a nőre pillant. A tekintetek találkoztak, és ahogyan az már lenni szokott, ez lett mindenben a minden... Ám egyelőre még a semmi van, mert az asszony elkészönt és elment. Maradt a hivatal, maradt a hétfő és maradtak a tények, miszerint közeledik déli tizenkét óra, amikor is lehet ebédszünetet tartani, s ha van kedve és étvágya az embernek tovább fűzni a ténytérüések láncolatát, azt is megállapíthatja, hogy a fű bizony hétfőn is nő, ha mégoly kis mértékben is, hogy szabad szemmel nem látható. No persze, ez azért évszaktól is függ – teszem még hozzá, de mivel most éppen nyáridő van, nincs amiért tovább bogozni ezt a füves témát.

A két férfi együtt lépett az ebédlőbe, ahol semmi nem történt másképp, mint szokott a hétköznapiokon, így hát marad az a megjegyzendő szóváltás, ami arról szólt, hogy a történetembe még ebédidő előtt belépő nő vissza fog menni az irodába az illetékek lefizetése után. A kolléga mondata után én, aki ezeket a sorokat írom, úgy érzem, hogy ebből valami kikerekedik a nap végére, de mert hősöm nemcsak hogy nem babonás, de nem is próféta semmilyen szinten, így hát ez az első alkalom, amikor ő és én másképp érzünk. Szomorú. Ő az éppen elfogyasztott rizses hús ízével a szájában nyúlt a pohár víz után, míg én valami belső bizsergést éreztem azon a meghatározhatatlan testtájékon, ahol az érzelmek és a vágyak ereje tör magának utat. De mert hallgatásra kötelez a hűség, amit hősömnek fogadtam akkor, amikor kiszúrtam magamnak őt, mint egyetlent, aki egyáltalán nem tartja regényesnek az életét, és aminek a hozadéka az a szövetség lett, amit arról kötöttünk, hogy az életünk nem tartozik senki másra: az ő élete sem rám, az enyém se rá... Szó se róla. Ebben egyek lettünk. Abban is, ahogyan elereszti hősöm a „vissza fog jönni” szavakat a füle mellett, s inkább leköti figyelmét az ebédlői zaj, mint az, hogy képeket pörgessen le képzeletében arról, hogy milyen is lesz az, ha a nő visszatér, és – meglehet – újra találkozik a tekintetük.

Visszaúton az irodába hősöm megbotlott a szőnyegben, de mert eszébe sem jutott, hogy ez jel lehet valamire, amiről még beszélni túl korai, ismét csak sutaságát okolta a botlásért, ami, ha emlékezetes még, a nem szeretett nevéből is fakadhat. Szerinte. Kollégáját előreengedve lépett az irodába, és szótlánul nekilátott a munkájának. Ezt

a „szótlanul” jelzöt (?) ne vegyék semminek, kérem, ne adj, isten valamiféle hangulatmutató lelkiállapotnak se tudják be, hiszen hősöm, mint mindig, most is csak azt teszi, amit eddig is: amikor dolgozik, nem beszél.

Egyre erősebbé vált a hőség az irodában, ilyenkor az idő is nehezebben telik, de ahhoz elég telt el, hogy a fiatalasszony, akire eddig mindössze egyetlen érdemes pillantást vethettünk, valamikor ebédszünet előtt pár perccel, s azt is hősöm szemével, lefizethesse az ügyintézéshez szükséges illeteket, és visszatérjen az irodába további ügyintézésre. A kolléga most is elsőnek fogadta a már ismerősnek is mondható hangszínen kimondott köszönést, majd ugyanúgy, mint bárki mással tenné, intézni kezdte tovább az ügyet. Hősöm mindez idő alatt nem akart felnézni az előtte lévő papírról, de hogy ez az ő szándékos „nem akarása”, egy pillanatig sem ismerte el. Az igazság az, hogy kicsit zavarban volt, úgy is mondhatnám, kicsúszott a talaj a lába alól – ha az „eltűnnék” érzés ezzel is kifejezhető. Az asszony a hivatalok légkörében igen-igen általános és elterjedt fegyelmezettséggel, már-már alázattal foglalt helyet a széken, amire a kolléga mutatott. Ez idő alatt hősöm, mint aki ott sincs, de sehol máshol sem lenne megtalálható, élete legszörnyűbb pillanatait élte át éppen, amint a lehető legeslegrosszabbkor ívelt át nem szeretett nevének tudata és hangzása, a kolléga ugyanis egy tanácsi határozattal kapcsolatos kérdése ürügyén a nevéen szólította. Én azt mondom, hogy ez is egyfajta jel volt, ami a megmagyarázhatatlan történések tartományából érkezett és utalt is valamire, ami egyelőre még nem lehet ismeretes számomra sem. Hát miért is ne lehetne egy ilyen, lábán semmiképp meg nem álló magyarázatot keresni erre a kínos incidensre, amikor ez a jó ember, aki évek óta kollégája hősömnek, eleddig mindig kollégaként szólította meg őt, még akkor is, ha öregedő édesanyja hívta telefonhoz becézett fiát. Hősünk – ha lehet így mondani – a pillanat töredéke alatt visszacsapta a józan eszét oda, ahol annak helye van, és pontos, kimért választ adott a kérdésre. Ez nem jelenti azt, hogy felnézett volna az előtte fehérlő papírlapról, de – és én ezt már jóval előtte tudtam – valami készülőben volt benne: mármint az, hogy szándékában állt újra megnézni az asszonyt.